

Socialtjänsten
Micke Åkerlund
IT-samordnare

2018-09-12

SN-2018-00221-3

Remissvar - juridik som stöd för förvaltningens digitalisering Fi2018/01418/DF

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta att

1. Godkänna förvaltningens remissvar gällande Juridik som stöd för förvaltningens digitalisering

Ärendet

Regeringen beslutade den 24 november 2016 att ge en särskild utredare i uppdrag att kartlägga och analysera i vilken utsträckning det förekommer lagstiftning som i onödan försvårar digital utveckling och samverkan inom den offentliga förvaltningen. Förvaltningen har kommenterat de områden som mest berör förvaltningens verksamheter. Socialnämnden föreslås godkänna förvaltningens remissvar.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 24 november 2016 att ge en särskild utredare i uppdrag att kartlägga och analysera i vilken utsträckning det förekommer lagstiftning som i onödan försvårar digital utveckling och samverkan inom den offentliga förvaltningen. Av utredningsdirektiven framgår bl.a. att utredaren ska lämna förslag till de författningsändringar som bedöms ha störst potential att stödja den fortsatta digitaliseringen av den offentliga förvaltningen. Utredaren ska vidare lämna förslag till hur en utvidgad rapportering av hela den offentliga förvaltningens löpande arbete med användning av it och digitalisering kan utformas samt hur aktörerna inom förvaltningen som helhet kan samverka kring behovet av ny eller ändrad lagstiftning för att främja digitaliseringen.

Digitaliseringen beskrivs som vår tids starkaste förändringsfaktor. Tecken på detta är tillgången till smarta mobila enheter, tillgång till stora datamängder samt utveckling inom artificiell intelligens och sakernas internet. Utvecklingen påverkar den grundläggande

2018-09-12

verksamheten inom den offentliga förvaltningen inbegripet dess möjligheter att tillhandahålla service till privatpersoner och företag. Den snabba teknik- och samhällsutvecklingen kräver ett proaktivt arbete med att rättsligt analysera hur den offentliga förvaltningen påverkas av digitaliseringen och vice versa. Man ser att det finns och kommer att finnas fortsatt behov av att anpassa lagstiftningen för att kunna stödja utvecklingen. I betänkandet utgår man från de politiska mål och den inriktning som riksdag och regering givit och behandlar frågor om hur rättsliga utmaningar kan hanteras samtidigt som förvaltningens digitalisering främjas.

Ärendets tidigare handläggning

Ärendet redovisades muntligt vid arbetsutskottets sammanträde 5 september.

Förvaltningens överväganden

I utredningen lyfts olika områden som ska belysas. Förvaltningen har valt att ge synpunkter på de områden som är mest relevanta för verksamheten.

Automation i förvaltningen

I flera kommuner pågår utveckling att automatisera processer för att kunna frigöra mer tid på ett bättre stöd till den enskilde. Socialtjänsten i Sundsvalls kommun har inte beslutat om införande av automatiserade processer för myndighetsbeslut men följer utvecklingen i bl.a. Trelleborgs kommun som har infört automatiserade beslutsprocesser för ekonomiskt bistånd. Förvaltningens bedömning är att det endast är en tidsfråga innan automatiserade processer i någon form kommer att införas i verksamheten. En hindrande faktor är dock att idag görs bedömningen att dagens kommunallag inte stödjer helt automatiserade beslut. En viktig förutsättning för det fortsatta arbetet med verksamhetsutveckling är därför tydlighet i rättsläget och tillgång till juridiskt stöd kring kommande förändringar av lagen.

Digital kommunikation

En stor del av den information som dagligen skickas mellan kommuner, landsting, regioner och statliga myndigheter är av känslig natur. Lagar och förordningar styr regelverket för myndigheters utbyte av sådan information som endast är möjlig om de inblandade myndigheterna har ett legalt ansvar i hanteringen av ärenden. Idag sker kommunikationen i huvudsak via brev, telefon, fax eller e-post vilket ofta bidrar till onödigt långa behandlingstider, bristande underlag i ärenden och i värsta fall att ärendekedjor bryts. Den här situationen är vanligt förekommande i socialtjänstens verksamhet vid kommunikation och informationsutbyte med Landsting och andra myndigheter.

2018-09-12

För att minimera frustration hos medarbetare, långa väntetider och onödig administrativ börda anser förvaltningen att det finns behov av en ny och anpassad reglering om digital kommunikation i förvaltningslagen för att möjliggöra en övergång till digitala informationsutbyten via tillförlitliga informationskanaler.

Informationssäkerhet

Information/data är en av de viktigaste tillgångarna inom kommunen, därför är det av stor vikt att informationen förvaltas på ett strukturerat och långsiktigt sätt inom kommunkoncernen. Informationsförvaltning innebär att kartlägga, planera, skydda och anpassa informationstillgångarna så att verksamheterna kan arbeta på ett effektivt sätt med sitt uppdrag och mot givna mål. Stöd finns för detta arbete i form av en informationsförvaltningsmodell med definierade roller och ansvar för att säkra information som verksamheten skapar och hanterar. Eftersom det i allt större utsträckning ställs rättsliga krav på informationssäkerhet (dataskyddsförordningen) ser förvaltningen positivt på ett mer sammanhållet arbete med informationssäkerhet där myndigheter, kommuner och landsting samarbetar för gemensamma lösningar som innefattar informationsutbyten i den offentliga förvaltningen. Det är också viktigt att resurser säkras inom socialtjänsten för att arbeta aktivt med informationssäkerhet.

Rapportering av arbete med it och digitalisering

Utredningen har analyserat och lämnat förslag på hur en utvidgad rapportering av hela den offentliga förvaltningens löpande arbete med IT och digitalisering kan utformas. IT-kostnader utgör det andra största utgiftsslaget i statsförvaltningens verksamhetskostnader. För kommuner, landsting och regioner saknas motsvarande uppgifter om IT-kostnadernas storlek. Mot den bakgrunden har man bedömt att den offentliga förvaltningen i författning bör åläggas en skyldighet att lämna uppgifter om IT-kostnader. Socialtjänsten ser positivt på att bidra till en rapportering av den offentliga förvaltningens löpande arbete med IT och digitalisering som bl.a. syftar till att skapa förutsättningar för bättre uppföljning, styrning, samordning och kostnadskontroll. För att det ska vara möjligt att genomföra krävs tydliga riktlinjer om hur och definitioner på vad som ska rapporteras. Dessutom behövs tillgång till infrastruktur och relevanta verktyg för rapporteringen både lokalt inom kommunen för att kunna selektera ut aktuella kostnader och nationellt för själva rapporteringen.

Sammanfattningsvis föreslås att socialnämnden godkänner förvaltningens remissvar.

2018-09-12

Styrdokument och juridik

Ärendet inryms inom den lagstiftning som styr socialtjänstens område.

Jämställdhet och mångfald

Ärendet har idag ingen inverkan på förvaltningens arbete med jämställdhet och jämlikhet.

Ekonomi

Ärendet har ingen påverkan på nuvarande budgetram.

Förslag till uppföljning

Ingen uppföljning föreslås.

Silvia Sandin Viberg
Socialdirektör

Katarina Tjernblom
Enhetschef kvalitet och utveckling